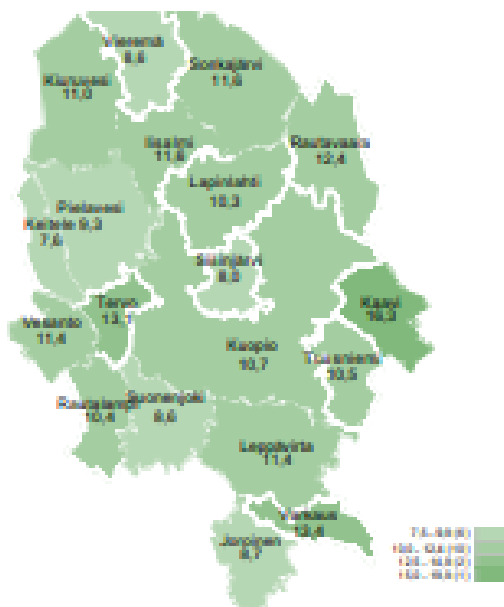

Työllistymistä tukevat palvelut

**Tunnuslukuja
1 - 4/ 2024**

Marjo Hartikainen
4.6.2024

Trendit:

- Pohjois-Savossa 22 140 työnhakijaa, joista työttömiä 12 027
- Palveluissa hieman enemmän kuin vuosi sitten, lähes puolet heistä koulutuksessa
- Kunnittain työttömien osuus työvoimasta vaihtelee 7,6 – 16,3 %
- Pitkäaikaistyöttömyyden myönteinen kehitys on pysähtynyt
- Huhtikuussa ilmoitettiin 2 605 uutta avointa työpaikkaa, -25,4 % vuodentakaisesta

Pohjois-Savossa oli huhtikuun lopussa 12 027 työtöntä työnhakijaa, mikä on 881 työtöntä työnhakijaa enemmän kuin vuosi sitten (7,9 %). Näistä lomautettuja oli 1 657, mikä on 462 lomautettua enemmän kuin viime vuonna samaan aikaan (38,7 %).

Työttömien työnhakijoiden määrä ilman lomautettuja oli 10 370, mikä on 419 enemmän kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta Pohjois-Savossa oli huhtikuussa 10,7 %, mikä on 0,8 prosenttiyksikköä viime vuotta korkeampi. Koko maan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli huhtikuussa 10,3 %.

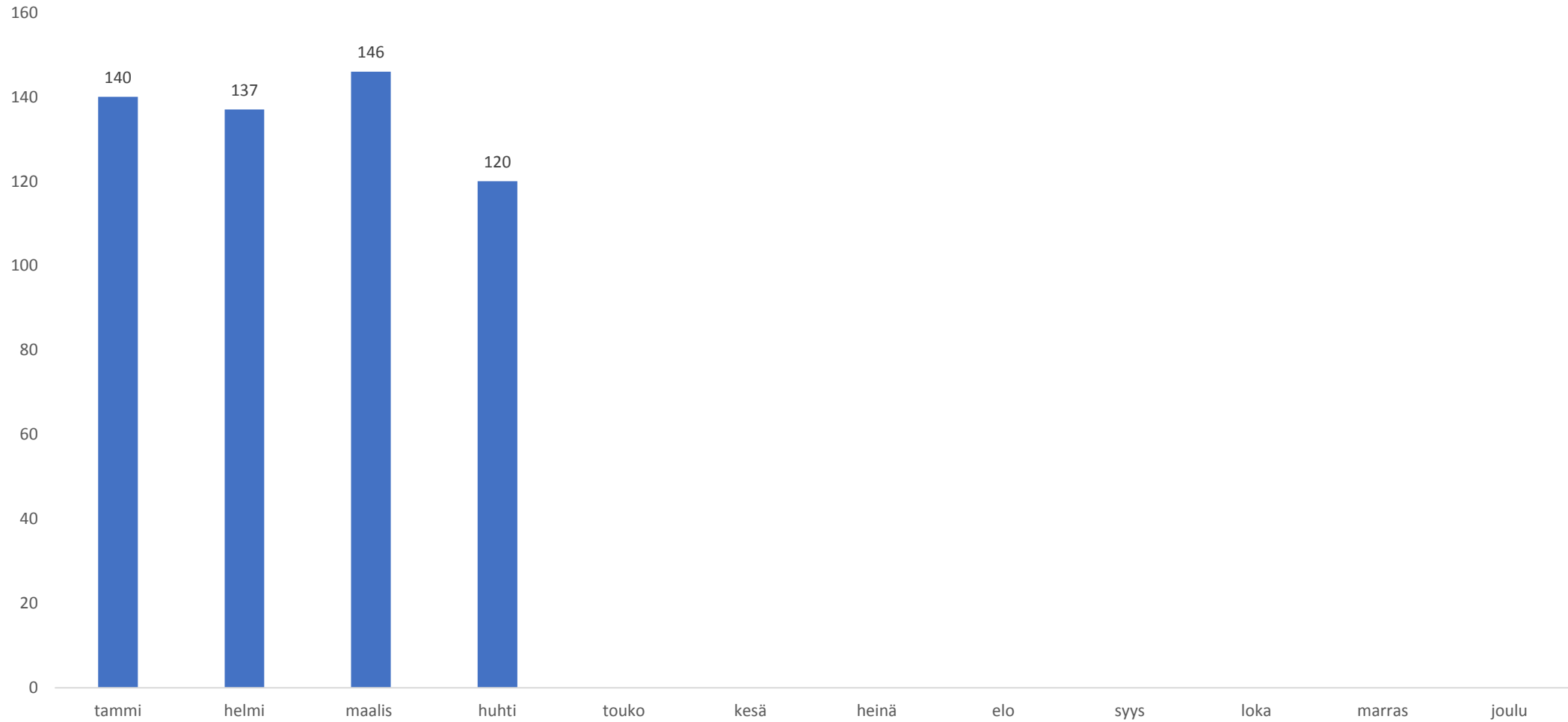
Nuoria, alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli huhtikuun lopussa 1 402, mikä on 115 enemmän kuin vuosi sitten. Pitkäaikaistyöttömiä eli yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita oli Pohjois-Savossa huhtikuun lopussa 3 898 henkilöä, mikä on 110 henkeä enemmän kuin viime vuonna.

Seutukunnittain tarkasteltuna työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi kaikilla muilla Pohjois-Savon seuduilla paitsi Ylä-Savossa. Uusia avoimia työpaikkoja ilmoitettiin Pohjois-Savon työ- ja elinkeinotoimistoon huhtikuun aikana 2 605, mikä on 888 työpaikkaa vähemmän kuin vuosi sitten (-25,4 %).

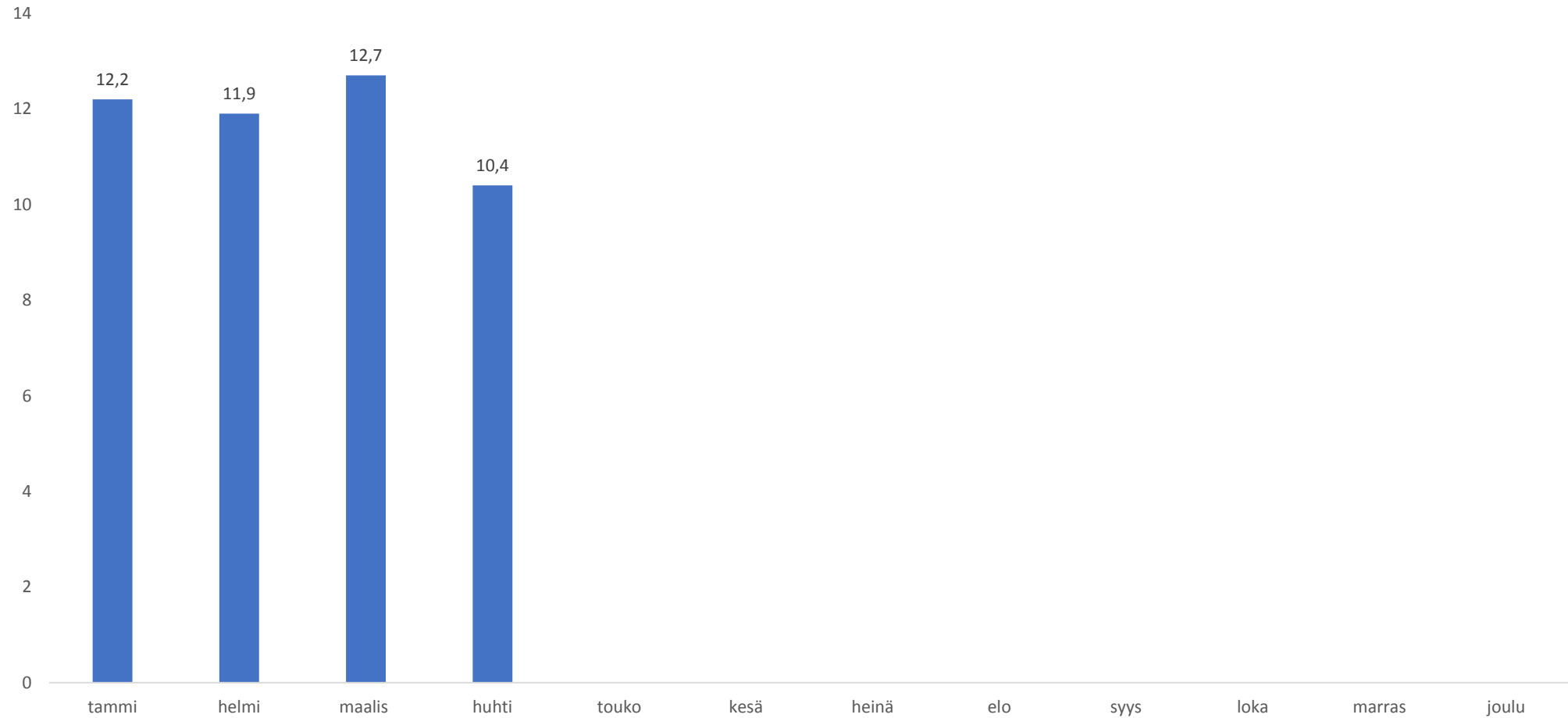
Työllisyyskatsaus Rautalampi 1 – 4.2024

- Työttömien työhakijoiden määrä Rautalammilla vaihteli tammi - huhtikuun aikana 120 -146 henkilön välillä. Työttömien määrä oli alkuvuoden aikana muutaman prosentinkymmenyksen – parin prosentin verran edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa korkeampi. Korkeimmillaan työttömyys oli maaliskuussa.
- Pohjois-Savon ja koko Suomen työttömyyteen verrattuna Rautalammin työttömyys oli huhtikuuta lukuun ottamatta korkeampi, mitä on poikkeuksellista edellisvuosiin verrattuna. Tätä selittää todennäköisesti elinkeinorakenteen kausiluonteisuus ja yleinen laskusuhdanne.
- Työttömyysprosentin vaihteluväli oli vuoden ensimmäisellä kolmanneksella 10.4 – 12.7 % välillä.
- Vaikeasti työllistyvien pitkäaikaistyöttömien kova kärki on pysynyt määrältään jokseenkin ´muuttumattomana. Käytettävissä olevilla palvelujärjestelmän toimenpiteillä ei työllistyminen kuvaudu heidän kohdallaan kovinkaan realistisena. Yksittäisiä ohjautumisia työnhakijuuden ulkopuolelle, oikean toimeentulon piiriin, (eläke, pitkäkestoinen sairausloma/kuntoutustuki) on tänäkin aikana edelleen toteutunut tai työ- ja toimintakyvyn selvitysprosesseja on käynnistynyt (toistamiseen).
- Yhteenvetona voi todeta, että rekrytoinnin kohtaanto-ongelma alueella on edelleen olemassa samanaikaisesti kun työttömiä työnhakijoita on jokseenkin paljon. Avoimiin työpaikkoihin on haasteellista löytää työnhakijoita, joiden ammatillinen osaaminen, työ- ja toimintakyky tai motivaatio olisi suoraan riittävä. Valtakunnallisesti noususuunnassa oleva työttömyys on myös paikallisesti havaittavissa.
- Seuraavana grafiikkaa vuoden 2024 työttömyyden tunnusluvuista.

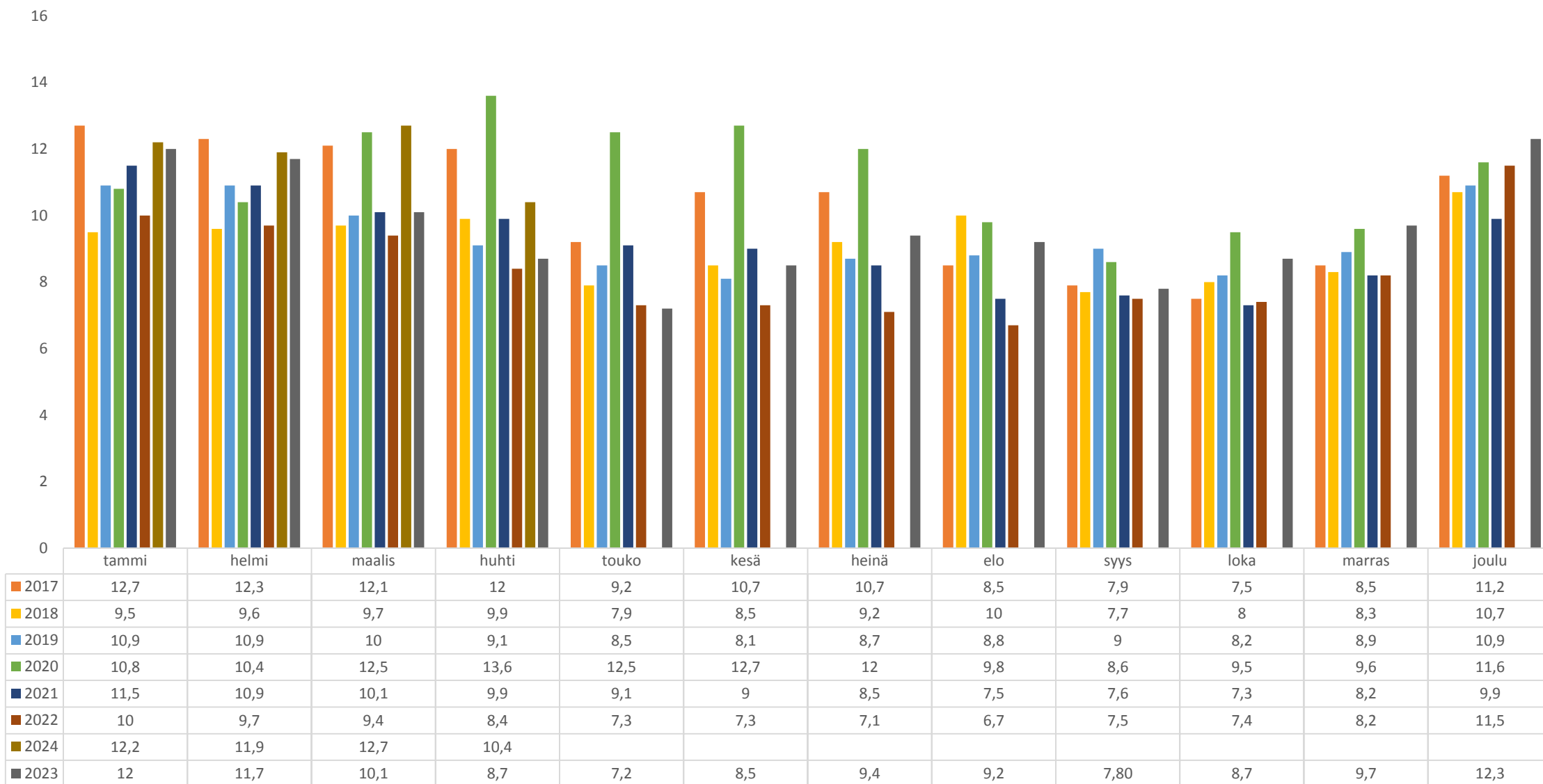
Työttömien työnhakijoiden määrä 1 - 4/2024 Rautalampi

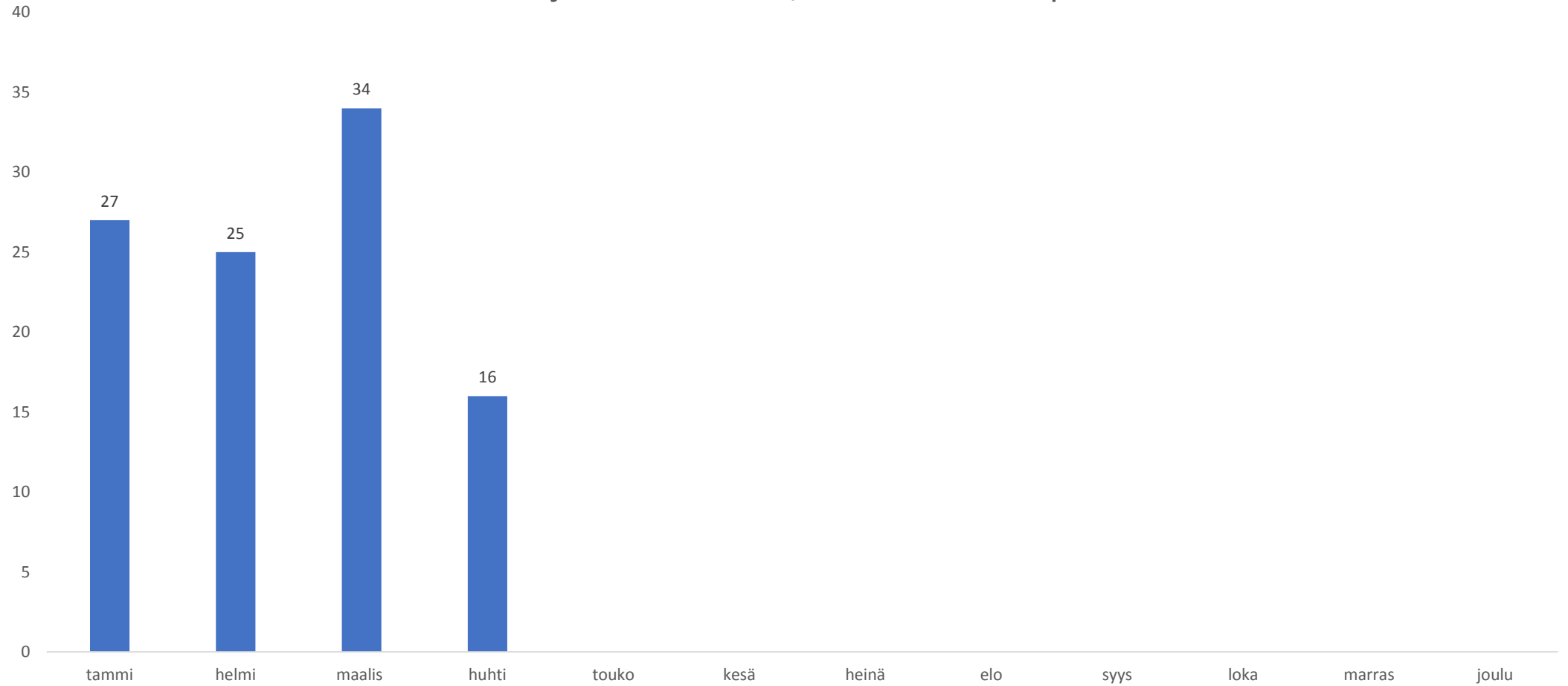
Työttömyys % Rautalampi 1 - 4/2024

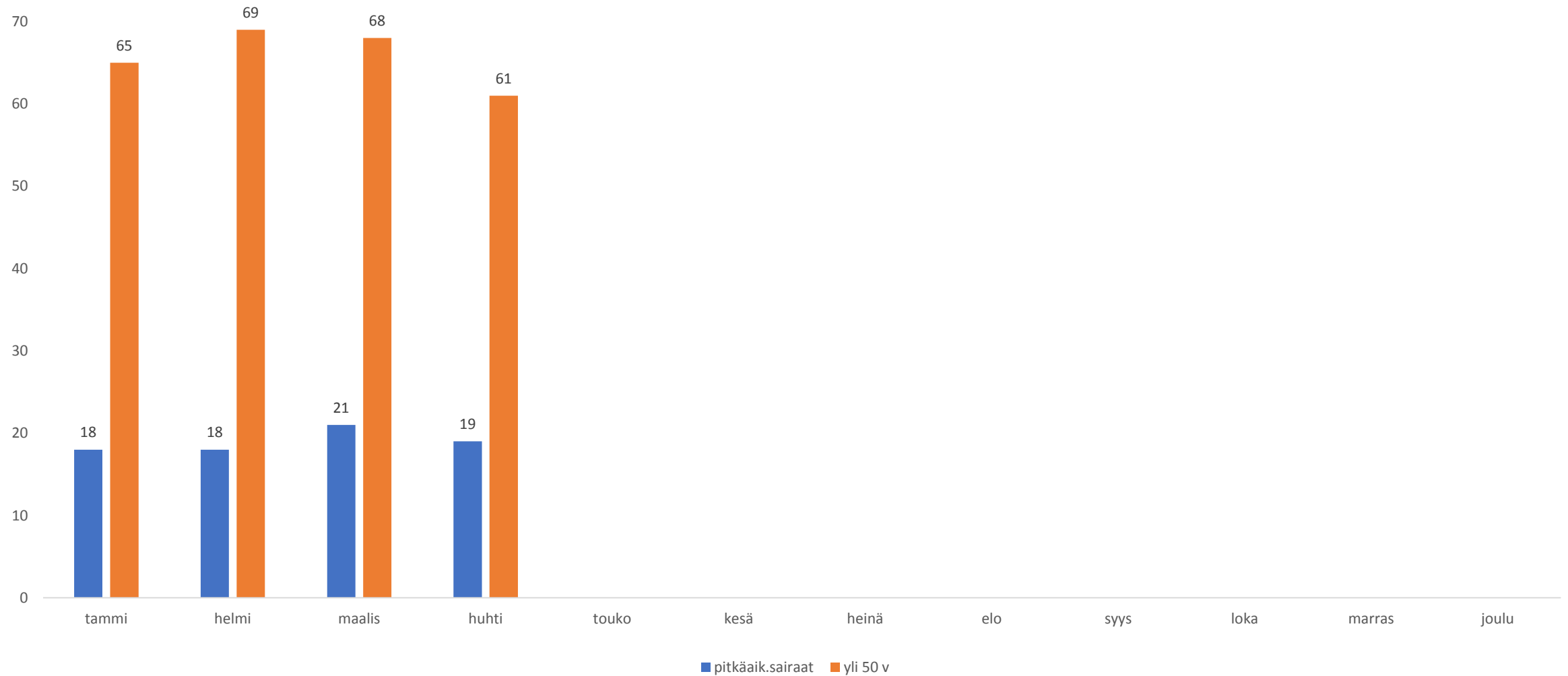
Työttömyys % 2018 – 2024 kuukausittain Rautalampi

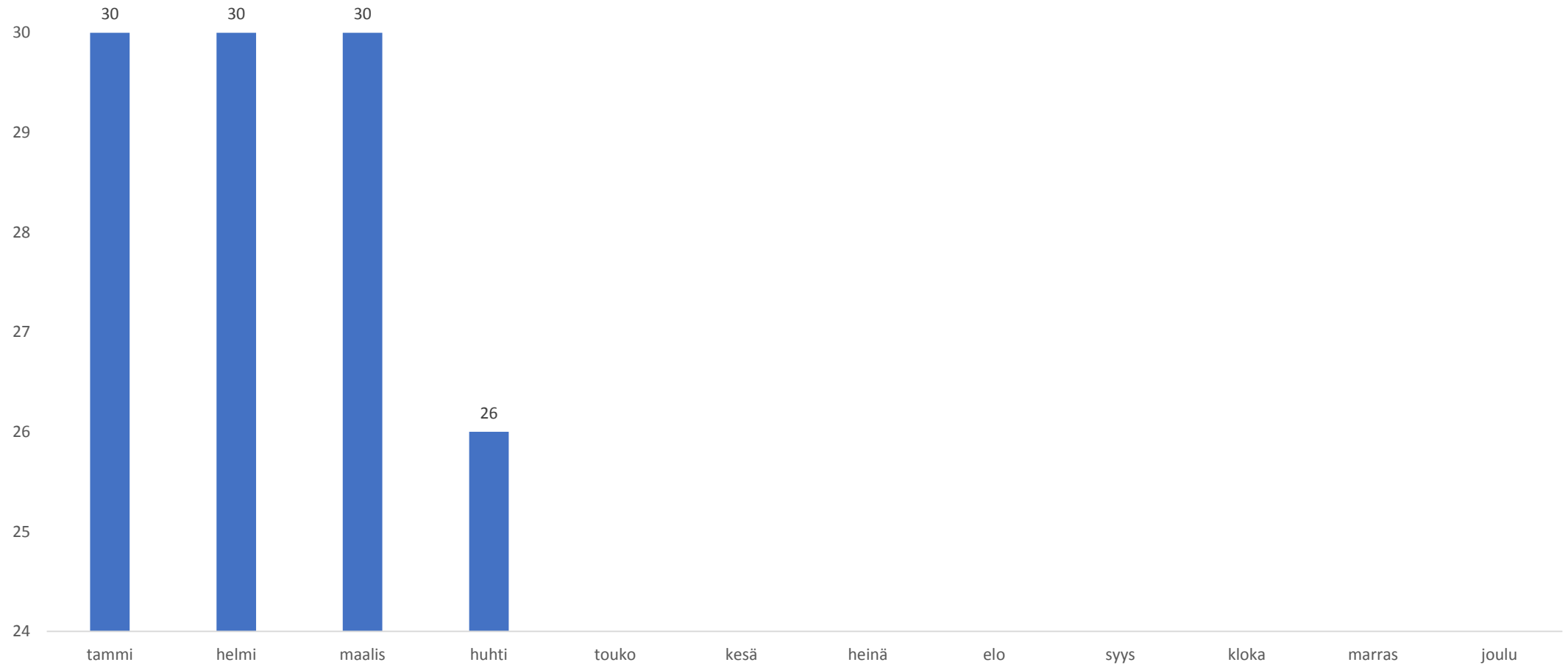
Lomautettujen määrä 1 - 4/2024 Rautalampi

Pitkäaikaissairaiden ja yli 50 v osuus työnhakijoista 1 - 4/2024

Pitkäaikaistyöttömien osuus (hlöä) työttömistä 1 - 4/2024

- Alkuvuoden aikana kuntalaisia on lomautettu kausiluonteisista töistä työnhakijoiksi, mutta osan heistä odotetaan työllistyvän kevään myötä takaisin työhönsä. Joitakin työllistymisiä avoimille työmarkkinoille ja palkkatukityöhön on toteutunut. Käynnissä olevat ammatilliset opinnot jatkuvat, uusi hoiva-avustaja ja lähihoitajakoulutus on käynnistynyt maaliskuussa ja aiemmasta ryhmästä opiskelijat valmistuivat niin ikään maaliskuussa. Työnhakijoita on osallistunut työllistymistä edistäviin aktiivitoimiin: työkokeiluun, nuorten pajatoimintaan ja kuntouttavaan työtoimintaan.
- Kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen käynnistymisiä / jatkumisia vaikeuttaa edelleen hyvinvointialueen tehtäväjakojen selkeyttämättömyys sekä sosiaalityön henkilöstömuutokset ja -vajaus
- Kunnan työllisyyspalvelu on voinut HVA muutoksen jälkeen osallistua kuntouttavan työtoiminnan ja TYP-palvelun prosesseihin ainoastaan asiakkaan kutsumana (salassapito ja tietosuoja organisaatioiden välillä).
- Yhteistyö TE-toimiston kanssa toimii edelleen nopeasti ja mutkattomasti, erityisesti tuetun työllistymisen palvelulinjan osalta
- Joitakin palkkatyö- ja palkkatukityöjaksoja on järjestynyt yrityksiin ja yksittäisiä kuntaan, pääosin velvoitetyöllistämisen kautta
- Työkokeilupaiikkoja on järjestynyt yrityksiin ja yhdistykseen.
- Ensimmäisellä vuosikolmanneksella kunnassa on ollut yksi velvoitetyöllistämisyjakso (perusteena kunnan lakisääteinen työllistämiselvoite ansiopäivärahan lisäpäivien täyttymiseksi yli 60 vuotiailla ansiopäiväraha-oikeuden päättyessä). Yksi teknisen toimen kiinteistöhoitaja jatkaa opiskelua OPSOlla Sakkyn Rautalammin koulutusryhmässä, tavoitteena valmistua 5/2024. Lisäksi yksi palkkatukityöllistetty on työsuhteessa teknisellä toimella, heidän kustannuspaikallaan.

- Pitkäaikaistyöttömien kokonaismäärä on pysynyt jo vuosien ajan jokseenkin vakioina (15-25 hlöä). Ns. pitkäaikaistyöttömyyden kova kärki on joukko, jolla on huomattavaa työkyvyn alenemaa tai työkyvyttömyyttä ja/tai työelämästä syrjäytymiseen liittyvää problematiikkaa sekä alentunutta työmotivaatioita. Pitkäaikaistyöttömissä on henkilöitä, joiden työkyvyttömyyttä tai osatyökykyisyyttä on terveydenhuollon kautta selvitetty jopa vuosien ajan, tehty sairauspäiväraahakemuksia ja työkyvyttömyyseläkehakemuksia, saaden toistuvasti kielteiset päätökset. Tästä huolimatta terveydentilanselvityksien tarkentamista jatketaan yhteistyössä terveydenhuollon kanssa, koska työllistyminen näyttäytyy epärealistisena.
- Aiemmin Rautalammilla käynnistynyt Savo Grow alueen yhdistetty hoiva-avustaja ja lähihoitajakoulutus jatkui 3/2024 saakka, Ryhmässä oli rautalampilaisia opiskelijoita, Koulutuksen toteuttaa Sakky
- Savo Grow alueella käynnistyi maaliskuussa, heti aiemman ryhmän valmistumisen jälkeen uusi lähihoitaja- ja hoiva-avustajakoulutus. Koulutuspaikkana on Rautalampi.
- Työnhakijoiksi on toimeentulon vuoksi palautunut muutama henkilö, koska useista eläkehakuyrityksistä huolimatta myönteistä eläkepäätöstä ei ole saatu. Joitakin työnhakijoilta (pitkäaikaistyöttömiä) on tullut työnhakijaksi Kelan pitkittyneen toimeentulotuki asiakkuuden kautta.
- Työkyvyttömyyttä ja merkittävää osatyökykyisyyttä aiheuttaa mielenterveys- ja päihdeongelmat, tuki- ja liikuntaelin vaivat sekä sosiaaliset, työelämän ulkopuolelle syrjäytymistä aiheuttaneet tekijät (yhdessä em. tekijöiden kanssa).
- Uusia yli 200 pv työmarkkinatukea saaneita työnhakijoita on Kelan ilmoittamana tullut vain yksittäisiä henkilöitä. Heidän työttömyyden pitkittyminen pyritään katkaisemaan viimeistään ennen 300 pv työmarkkinatuen rajaa. Tietosuojan vuoksi, emme saa työttömistä työnhakijoista tietoa Te tai Kela järjestelmien kautta aiemmin.
- Myönteisten työkyvyttömyyseläkepäätöksiä myötä yksittäisiä alle ja yli 60 -vuotiaita työnhakijana olleita työkyvyttömiä henkilöitä on eläköitynyt (osa- tai kokoaikaeläke)
- Lisäksi työkyvyttömiä henkilöitä on siirtynyt pitkille (300 pv) sairauspäiväraajaksoille terveystieteiden myötä
- Yksittäisissä tapauksissa työttömyysturva-oikeus on voinut päättyä työtarjouksista, aktiivitoimista tai työkyvyn selvittelyistä kieltäytymisen vuoksi tai asiakkaan omasta halusta päättää työnhaku.

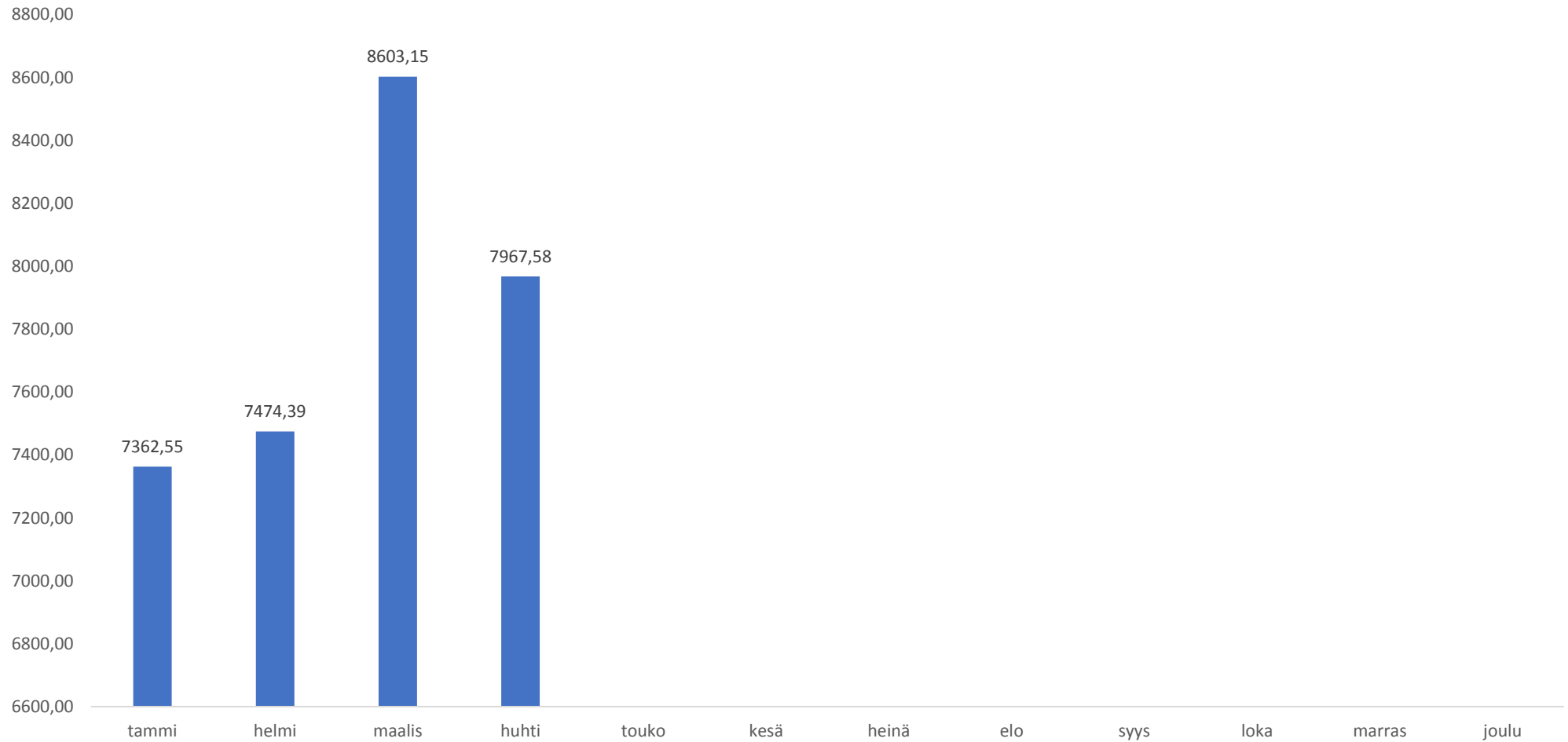
- Työllisyyspalvelun asiakkuuteen on ohjautunut uusia henkilöitä pääosin Kelan kuntaosuus tietojen tai TE-toimiston kautta. Pienissä määrin myös itsenäisten yhteydenottojen, HVAn tai nuorisotyön kautta. Lisäksi ukrainalaisia Rautalammille saapuneita henkilöitä on ohjautunut työllisyyspalvelun asiakkuuteen kotipaikkapäätöksen varmentumisen myötä.
- Asiakkaana olleiden henkilöiden määräaikaisten työkajsojen ja aktiivitoiminen päättymistä seurataan ja tehdään yhteydenottoja ohjausyhteistyön jatkamisen tarpeesta. Tavoitteena on aina pidempikestoinen työllistyminen ja työllisyyspalveluverkostosta putoamisen estäminen.
- Palkkatukityöllistäminen kuntaan on vähentynyt ja tulee jatkossa vähentymään työllisyyttä ohjaavien lainsäädäntömuutosten myötä
- Kunnassa palkkatukijaksolla olevien työntekijöiden jatkosuunnitelmia työstetään tehostetusti työkajson aikana (ohjattu palkkatukityö) tavoitteena saumaton siirtyminen avoimille työmarkkinoille tai opintoihin.
- Aiemmin kunnassa palkkatukityössä olleisiin työttömäksi jääneisiin henkilöihin kontaktoidutaan määräajoin realististen työllistymisen jatkosuunnitelmien sekä työ- tai opiskelupaikan löytymisen tueksi.
- Tiivistä yhteistyötä tehdään elinkeinotoimen, etsivän nuorisotyön, nuortenpajan ja maahanmuutto-ohjauksen kanssa soveltuvien jatkopolkujen löytymiseksi.

Kunnan palkkatukityöllistämisen kulurakenne 2024

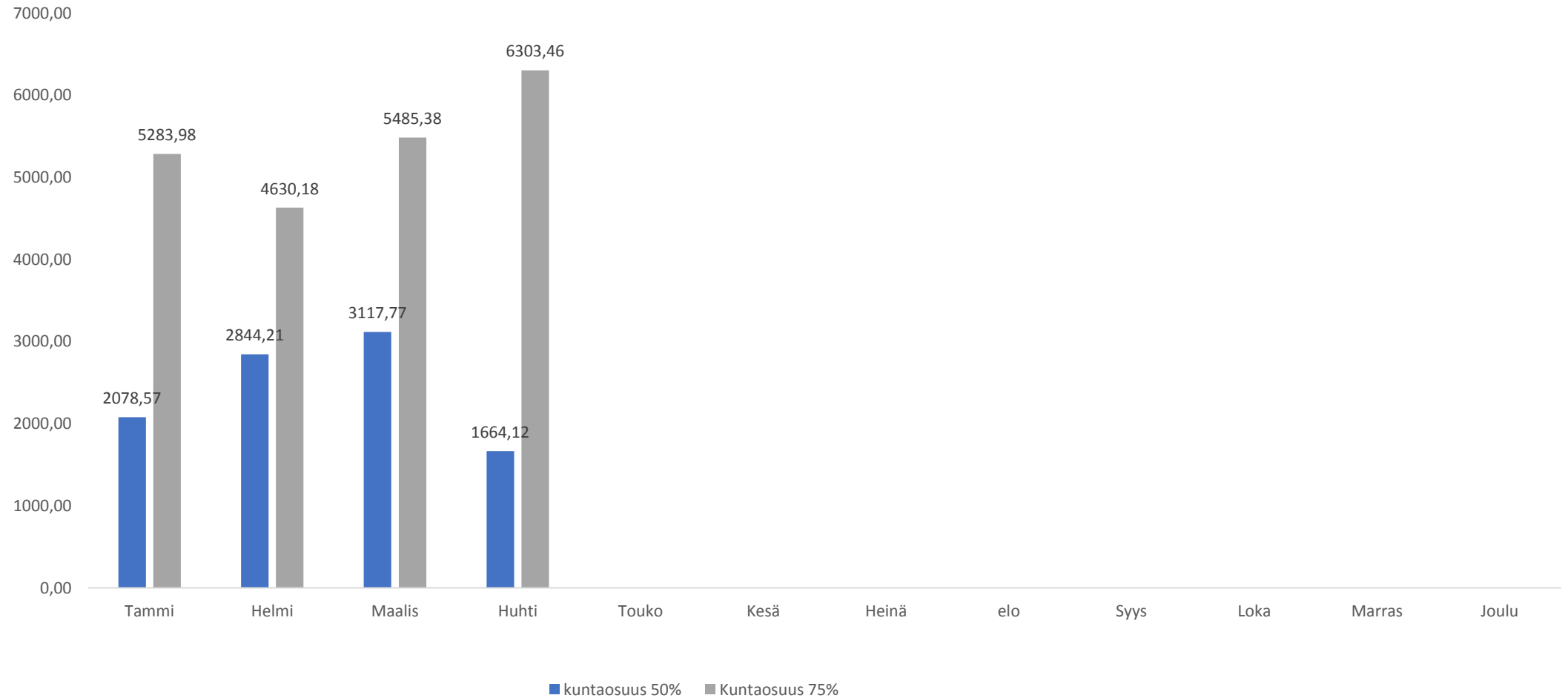
Palkkatukityöllistäminen 2024 KP 1400						
	palkka	sivukulut	yht	palkkatuki	kuntakustannus	
tammi	1878,45	366,67	2245,12	939,23	1305,89	
helmi	1878,45	366,67	2245,12	939,23	1305,89	
maalis	1480,96	289,08	1770,04	740,48	1029,56	
huhti	0	0	0	0		
touko						
kesä						
heinä						
elo						
syys						
loka						
marras						
joulu						
	5237,86	1022,42	6260,28	2618,94	3641,34	

- Työmarkkinatuen kuntaosuuskustannusten suuruus on vaihdellut tammi - huhtikuun aikana 7362 – 8603€ välillä/kk.
- Pitkäaikaistyöttömyyden kuntaosuuskustannukset ovat pysyneet jokseenkin samassa tasossa edellisvuoden kanssa
- Vuoden 2021 kokonaiskustannusten kuukausiperustainen keskiarvo oli 10462€, vuoden 2022 7821€, vuoden 2023 vastaava keskiarvolukema on 8307€ ja alkuvuoden 2024 7851€
- Pitkittyneisiin työ- ja toimintakyvyn sekä eläkeselvityksen prosesseihin on edelleen panostettu TE-toimiston, perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, Kelan ja ostopalvelujen yhteistyönä. Ostopalvelut ovat olleet yksittäisiä neuropsykologin tutkimuksia ja erikoislääkärin (psykiatri) eläkeselvittelyjä.
- Tuleva TE24 uudistus astuu voimaan tammikuussa 2025. Tällöin perinteiset TE-toimistot lakkautuvat. Rautalammin kunta on 11 Pohjois-Savon kunnan tavoin liittynyt Kuopion työllisyys-alueeseen. Vuosi 2023 oli, samoin kuin vuosi 2024 tulee olemaan muutoksen valmistelun kannalta merkitsevää aikaa. Tulemme panostamaan tehostetusti pitkäkestoisen työllistymisen yhteistyöhön, turvaamaan paikallisten palveluiden säilymisen sekä räätälöimään kuntaan jäävät omat työllisyyspalvelut mahdollisimman tehokkaasti todellista paikallista tarvetta vastaaviksi, siten että järjestelmän päällekkäisyydet ja palveluista putoaminen minimoidaan selkeällä työnjaon ja asiakasrajapinnan määrittämisellä.
- Helmikuussa oli työllisyyden ja koulutuksen teemailta, jonka tavoitteena oli tiedottamisen lisäksi elinvoima- ja työllisyysalueyhteistyön konkreettinen paikallistason käynnistäminen.
- Seuraavissa työmarkkinatuen kuntaosuuksien euromääräistä vertailua

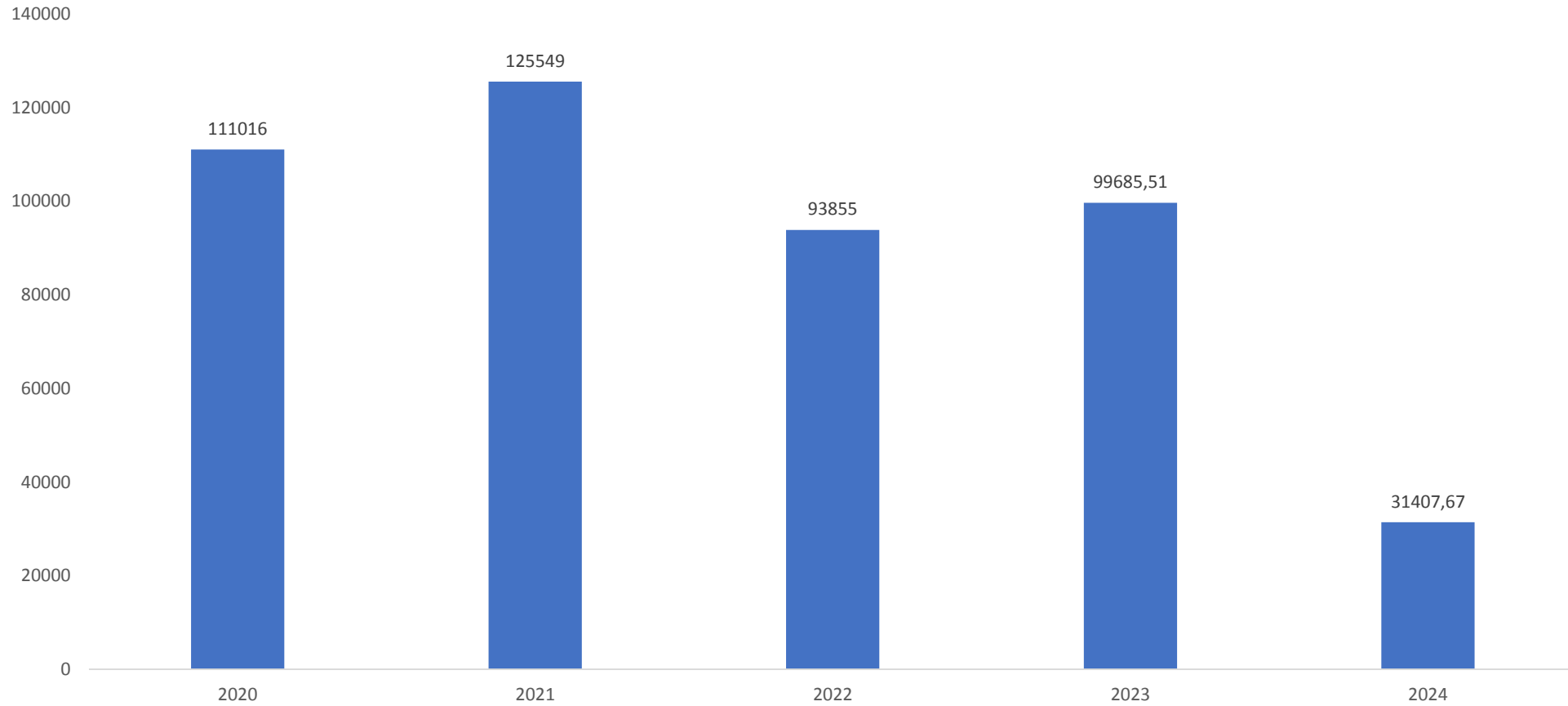
Työmarkkinatuen kuntaosuus 2024 €/kk yhteensä

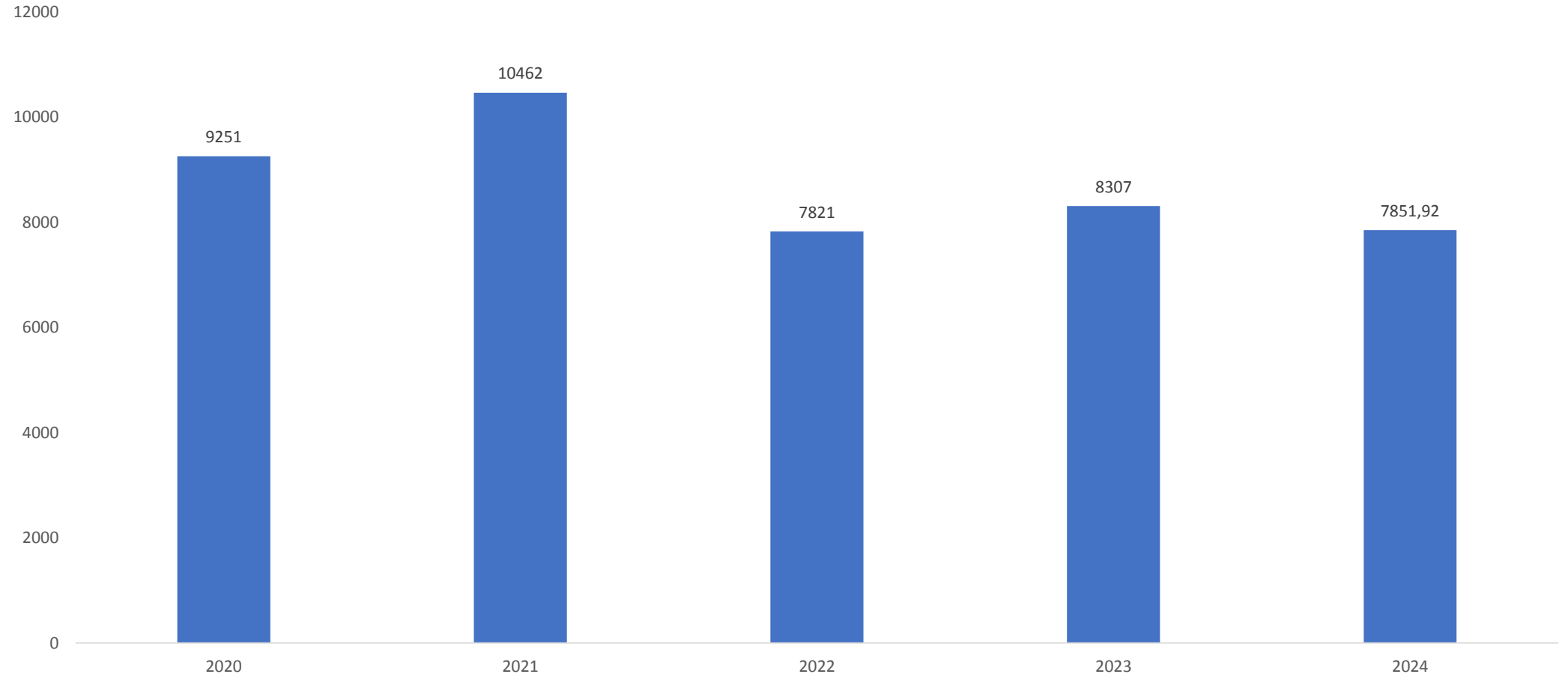
Työmarkkinatuen kuntaosuudet 2024 työttömyyden keston perusteella €/kk

Työmarkkinatuen kuntaosuudet 2020 - 2024 vuositasolla €/vuosi

Työmarkkinatuen kuntaosuuden keskiarvo 2020 - 2024 €/kk

Asiakasohjautuvuus 1 – 4.2024

- Ohjausprosessissa / asiakkuudessa asiakasmäärä on ennallaan. Asiakkuuksista osa on kertaluonteisia yhteydenottoja jonkin yksittäisen asian vuoksi. Valtaosa asiakkuuksista on pidempiä, kestoiltaan pisimmillään jopa useita vuosia, vaikkakin ohjausyhteistyön tiiviys voi vaihdella.
- Uusia asiakkuuksia on käynnistynyt työttömyyden, paikkakunnalle ja maahanmuuton, lomautusten ja opiskelusuunnitelmien myötä
- Satunnaisesti asiakkaana on käynyt työssä tai opiskelijana olevia sekä työvoiman ulkopuolella olevia työelämäänsä palaamista suunnittelevia henkilöitä
- Asiakkaat ohjautuivat palveluun seuraavasti:
 - Kelan työmarkkinaosuuslista
 - TE-toimisto
 - Kotoutumisohjaus
 - Nuorisotyö
 - Omaehtoinen hakeutuminen
 - Nykyiset ja entiset kunnan palkkatukityöntekijät

JATKOPOLUT 1 – 4/2024

Asiakkaita on ohjautunut palkkatyöhön tai seuraaviin työllistymistään edistäviin toimenpiteisiin

- Työhön avoimille työmarkkinoille (yrityksiin)
- Palkkatukityöhön kuntaan
- Kelan ammatilliseen kuntoutukseen (kuntoutus selvitys, työkokeilu)
- Työ- ja toimintakyvyn selvitysprosessi käynnistynyt
- Työkyvyttömyyseläkkeelle/ kuntoutustuelle
- Työttömien terveystarkastukseen
- Työkokeiluihin
- Kuntouttavaan työtoimintaan (kuty jatkunut)
- Pitkäkestoiselle sairauslomalle
- Oikeus työttömyysturvaan päättynyt

Muuta merkittävää huomioitavaa ajalla 1 – 4/2024:

- TE-toimiston asiantuntija käy Rautalammilla keskimäärin yksi - kaksi kertaa kuukaudessa vahvan tuen ja TYP-palvelun asiakkaita tapaamassa. Yhteistapaamisten kautta asiakkaita on ohjautunut kunnan työllisyyspalvelujen piiriin jo Kela ilmoituksia aiemmin.
- Uusia työ- ja toimintakyvyn selvityksiä käynnisteltiin ja niihin liittyviä tutkimuksia hankittiin muutamalle henkilölle ostopalveluna (psykiatrian erikoislääkäri, neuropsykologin tutkimukset)
- Savon ammattiopiston (Sakky) Rautalammilla toteutuvat koulutukset (hoiva- ja kiinteistönhoitoala) päättyivät sekä uusi hoiva-avustaja ja lähihoitajakoulutus alkoi 3/2024
- Helmikuussa järjestettiin työllisyyden ja koulutuksen teemailta kirjastolla, jossa oli vierailijoina Ely-keskuksesta, TE-toimistosta, Sakkytä ja Kuopion työllisyyspalveluista asiantuntijoita
- Vk 8 valtakunnalliseen työllisyysviikkoon liittyen järjestettiin kirjastolla kaksi työpajaa; avoin tapahtuma työllistymisen ja koulutuksen aiheisiin painottuen ja toinen nuorille työnhakuasiakirjojen laatimiseen, opiskelu- ja kesätyön hakemiseen liittyen (yhteistyössä nuorten palvelujen kanssa). Lisäksi maahanmuuttaneille järjestettiin ohjatut tutustumiskäynnit kahteen paikalliseen yritykseen yhteistyössä SavoGrown Mutkatonta kotoutumista -hankkeen kanssa.
- Työllisyyspalveluista osallistuttiin vuodenvaihteessa käynnistyneisiin Kuopion työllisyysalueen järjestämiin valmistelutyöpajoihin tulevan muutostyöskentelyn tiimoilta.
- Helmikuussa järjestettiin yhteistyötä HVA Suonenjoen ja Rautalammin mielenterveys- ja päihdepalvelujen kanssa.
- Työsuunnittelija M Hartikainen on Pohjois-Savon alueen työllisyysverkoston ja TYP johtoryhmän jäsen (varajäsen M Koivula-Laukka)
- Julkisesti haussa olevia avoimia työpaikkoja on ollut kohtuullisesti (15 - 32). Rekrytointi kuvautuu kohtaanto-ongelman vuoksi haasteellisena. Paikkakunnalta tai lähiympäristöstä on haasteellista löytää osaavia työntekijöitä. Erytisen haasteellisena näyttäytyy hoiva- ja ravintola-ala.
- Työllisyydenhoidon ja elinvoimaisuuden näkökulmasta keskiössä kuvautuu osaavan ja työkykyisen työvoiman löytyminen ja mahdollisesti tarvittavien koulutushankkeiden selvittäminen

Ja jatkossa...

Tuleva vuosi 2025 tulee olemaan poikkeuksellisen suurten muutosten aikaa. Vastuu työllisyyden hoidosta siirtyy kuntiin. Rautalammin osalta se tarkoittaa työllisyyspalvelujen siirtymistä 11 Pohjois-Savon kunnan muodostamalle työllisyysalueelle, jonka isäntäkuntana toimii Kuopio.

Muutokseen liittyy toimijuuden keskittymisen lisäksi sitä ohjaavan lainsäädännön suuret muutokset samanaikaisesti valtion tiukkojen sopeuttamisohjelmien kanssa. Muutoksella tulee väistämättä olemaan kuntataloudellisia ulottuvuuksia.

Jatkossa mm palkkatukityöllistämisen vaikutukset työttömyyden kulurakenteeseen vähenevät, koska palkkatuettutyö ei kerrytä työssäoloehto, oikeutta ansiopäivärahaan. Samanaikaisesti kuntien osuus työttömyysturvanhoidosta aikaistuu. Myöskin työllistymistä tukeviin aktiivitoimiin osallistumisen ajalta kunnat osallistuvat työttömyysturvan kustannuksiin, toisin kuin tähän asti on ollut. Tiivistettynä ainoastaan avoimille työmarkkinoille työllistyminen vähentää kunnan kustannusvelvoitetta.

Ensisijaista onkin jatkossa kohdentaa resurssit tiiviiseen, systemaattiseen ja ennen kaikkea realistiseen yhteistyöhön paikallisen yritystoiminnan kanssa, hakien kaikki mahdolliset keinot nopeaan kohtaanto-ongelman minimointiin, tulevien rekrytointitarpeiden ennakointiin sekä tarvittavaan paikallisen väestön osaamisen kehittämiseen.

Paikallisen väestön työllistymisen lisäksi huomioita tulee kiinnittää alueen vetovoimaisuuteen, yritystoiminnan kehittymismahdollisuuksien luomiseen sekä sitä kautta työvoiman ja väestön tavoitettavuuteen koko maan laajuisesti sekä kansainvälisen rekrytoinnin kautta.